

En hostende førsteplads

Delhi er verdens mest forurenede hovedstad, med partikelniveauer, der er dobbelt så høje som den tidligere verdensmester, Beijing. I sidste uge forbød den indiske højesteret salget af fyrværkeri i et forsøg på at lægge låg på smoggen. Nu mangler det lange seje træk.

Formelt set var det lille Arjun og Aarav på seks måneder og Zoya på 14 måneder, der rejste sagen overfor højesteret. I deres indsigelse – sikkert skrevet med hjælp fra deres forældre – bemærkede de tre små poder, at Delhi "inden for de seneste to år har fået den tvivlsomme ære, at blive udnævnt til verdens mest forurenede storby... på landsplan dør over 700.000 indere som følge af luftforurening. Studier viser, at inderne har 30% mindre lungekapacitet end europæere, og at børn er hårdest ramt, da deres lunger ikke er helt udviklede og derfor mere sårbare".

Derfor krævede de nu, på vegne af Delhis hostende småbørn, at domstolen skred til handling, og værnede om deres grundlovssikrede ret til selve livet.

Frisk luft på menuen

Og luften er elendig i Delhi lige nu. De såkaldte PM2.5 målinger, som angiver mængden af de mindste og mest skadelige partikler lå på 500 mikrogram per kubikmeter ($\mu\text{g}/\text{m}^3$) de første 10 dage af november, 20 gange højere end WHO's anbefalede grænse på $25 \mu\text{g}/\text{m}^3$. Ved spidsbelastninger sneg målingerne sig op på $1.000 \mu\text{g}/\text{m}^3$. Dertil store mængder af de tunge PM 10 partikler samt almindelige giftgasser som svovldioxid.

En amerikansk forsker sammenlignede luftkvaliteten i Delhi med forholdene i en trang mineskakt, når boremaskinerne kørte for fuldt blus. Smarte restauranter indførte luftrensningsanlæg og satte "frisk luft" på menuen.

En mørk vinter

Forholdene er altid værst om vinteren. Det er her bønderne brænder deres stubmarker af før vintersæden skal i jord, mens byens borgere skruer op for varmen. Nordindien er overraskende kold om vinteren, kraftværkerne brænder store mængder kul og i slumområderne tændes tusindvis af små åbne bål. Samtidig er der hverken vind eller regn til at rense luften.

Smoggen lægger sig som en kold dyne over alle de nordindiske storbyer: Agra, Allahabad, Kanpur, Lucknow, Varanasi og Jaipur. Det er ikke kun Delhis 20 mio. indbyggere, der lider, de får bare mere opmærksomhed.

De små partikler er ekstremt skadelige, for de siver dybt ind i lungerne og ud i blodet. De giver astma, kronisk bronkitis, lungekræft og hjertekarsygdomme. Ifølge en WHO rapport lider en fjerdedel af alle børn i Delhi af svære lungeproblemer.

Lappeløsninger

Den 7. november – i øvrigt dagen før Modi sprang sin valutabombe (se forrige indlæg: [Penge er kun papir](#)) – lukkede myndighederne 1.800 skoler i en uge, forbød byggeaktiviteter i fem dage og sprinklede vand på gaderne for at binde støvet.

Endnu engang kastede politikerne sig ud i lappeløsninger. Sidste år forsøgte man sig med et køreforbud for halvdelen af Delhis biler; lige og ulige dage for ditto nummerplader. Bilkøerne forsvandt men smoggen blev hængende. Netop derfor vendte Arjun, Aarav og Zoyas (eller rettere, deres forældre) sig mod den indiske højesteret, og krævede at den tog affære, for myndighederne evnede det tydeligvis ikke.

Højesteret skrider til handling

I sidste uge kvitterede højesteretten med et øjeblikkelig forbud mod fyrværkeri, som er en af de mange kilder til luftforurening, især i forbindelse med højtider. Samtidig

krævede domstolen, at der hurtigst muligt blev nedsat en række ekspertudvalg, der kunne udforme en strategi mod luftforureningen. For det er klart, at et forbud mod fyrværkeri forslår som en rygende skrædder i helvedet, når sigtbarheden på en dårlig dag ebber ud efter 300 meter.

Der er ingen tvivl om de værste syndere: Kulfyrede kraftværker, støv fra byggebranchen, afbrænding af stubmarker og alt for mange biler, især dårlige dieselmotorer. Der er næsten ni mio. køretøjer i Delhi, og hver uge registreres 12.000 nye.

Mundhuggeri

Til gengæld er politikerne ikke helt enige om hvem, der skal stå for skud. Det afhænger af deres vælgersegment. Delhis delstatsleder Kejriwal, fra det lille protestparti AAP, mener at bøndernes afbrænding af stubmarker udgør den største forureningskilde. Han kræver at forbundsregeringen skridter til handling, velvidende at det vil skade regeringspartiet BJP mest. Kejriwals vælgere – byboerne – har jo ikke brug for at brænde marker af.

Omvendt mener statsminister Modis regering, at 80% af forureningen kommer fra Delhis mange køkken-bål, samt afbrænding af affald i gaderne, bønderne ikke de værste syndere, flaskehalsen peger atter på Kejriwal. Han mener til gengæld, at forbundsregering obstruerer hans handlinger som hævn for det svidende nederlag han påførte BJP sidste år (se indlæg: [Da Modi-bølgen ebbede ud](#)). Og således fortsætter det politiske mundhuggeri, mens Delhis borgere holder vejret og venter på højesteret.

Lyspunkter bag tågerne

De langsigtede løsninger er vanskelige og mangestrengede. Bedre offentlig transport, færre dieselmotorer, mere bæredygtig energi, politisk mod til at takle bønderne og industriens folk. Meget er allerede sket.

Delhi har på rekordtid fået bygget en omfattende metro, de fleste af Delhis busser og rickshaws kører på naturgas og Modi kræver strengere miljøkrav til biler indført allerede per 2020. Tilmed kunne Indien i går præsentere verdens største solcellepark på 10 km², bygget på blot seks måneder – dog nede i Tamil Nadu, langt fra Delhi. Men alligevel et tegn på nye tider.

Kampen kan vindes, i Beijing faldt mængden af små partikler med 20% sidste år. Og heri ligger måske det vigtigste lyspunkt, at problemerne er så akutte, at de tvinger politikerne til handling. Det er ikke frygten for smeltende iskapper, der skaber krav om en fremsynet klima- og miljøpolitik. Det er lyden af ens datter, der hoster natten lang.

19.11.2016 – [The Diplomat](#)

30.09.2015 – [The Hindu](#)

10.11.2016 – [The Economist](#)

07.11.2016 – [The Wire](#)

Photo credits: Shutterstock.com